

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส8725
รับที่ : ๘4155/56
วันที่ : 27 มี.ค. 56 เวลา : 14:44

ที่ พม ๐๒๐๒/ ๓๙๖๕

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เลขที่ ๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ชุด พร้อม Checklist
(๒) แผ่น CD จำนวน ๑ แผ่น

๑. เรื่องเดิม

ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. โดยคณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอแล้ว และส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาโดยเข้าคณะกรรมการ (คณะที่ ๙) ซึ่งเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้ตรวจพิจารณาแล้วจึงเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว และให้ส่งคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

สอดคล้องตามมาตรา ๔(๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งระบุไว้ว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกำหนด ให้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี และเนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนรัฐบาลโดยมีร่างกฎหมายที่ค้างพิจารณาในสภา (ก่อนยุบสภา) และคณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันมิได้ร้องขอรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างฉบับนี้ต่อไป

๓.สาระสำคัญของเรื่อง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(๑) หลักการและเหตุผล โดยที่คนไร้ที่พึ่งเป็นบุคคลที่ประสบปัญหาในสังคมขาดความมั่นคงในการดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ไม่มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม ไม่สามารถหารายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ซึ่งบุคคลเหล่านี้อยู่ในฐานะที่ไม่อาจช่วยเหลือตนเองได้ และไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก มีมาตรฐานการดำรงชีพที่ต่ำกว่ามาตรฐานความเป็นอยู่ของบุคคลทั่วไป สมควรต้องคุ้มครองให้คนไร้ที่พึ่งสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและมีสุขภาพร่างกายจิตใจเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป โดยกำหนดวิธีการคุ้มครองไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

(๒) คำนิยามที่สำคัญ (ม.๓)

“คนไร้ที่พึ่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และให้รวมถึงบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง” หมายความว่า การจัดสวัสดิการสังคม การเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมการศึกษาและอาชีพ การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างโอกาสในสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสนับสนุนให้คนไร้ที่พึ่งมีงานทำและมีที่พักอาศัย และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อคนไร้ที่พึ่ง

/ (๓) หมวดที่ ๑...

(๓) หมวดที่ ๑ คณะกรรมการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

คณะกรรมการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงานกึ่งงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคนเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง การสังคมสงเคราะห์หรือการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งไม่เป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ม.๕)

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งต่อคณะรัฐมนตรี เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่สนับสนุนนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และประกาศกำหนดเกี่ยวกับประเภทหรือลักษณะของบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบากและไม่อาจพึ่งพาบุคคลอื่นได้ รวมทั้งหลักเกณฑ์ มาตรฐานการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง การติดตามตรวจสอบและประเมินผลในการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ม.๔)

กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานธุรการ (ม.๑๒)

(๔) หมวด ๒ สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งและศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ม.๑๓, ม.๑๔)

ในกรณีที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เห็นสมควรจัดตั้งสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งในพื้นที่ใด หรือเห็นสมควรให้สถานสงเคราะห์ใดที่ดำเนินการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเป็นสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งให้เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาประกาศจัดตั้ง ทั้งนี้ กำหนดให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

กำหนดให้สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งมีอำนาจหน้าที่สำรวจ สืบเสาะ ติดตามสภาพและปัญหาเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่ง จัดที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ จัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต ผูกอบรมและจัดหาอาชีพให้แก่คนไร้ที่พึ่ง ซึ่งในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเพื่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งก็ให้สถานฯ ทำหน้าที่จัดส่งคนไร้ที่พึ่งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะ (ม.๑๔)

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน องค์กรภาคเอกชนอื่น สถาบันศาสนา หรือกลุ่มคนไร้ที่พึ่ง จัดให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หรือมีส่วนร่วมในการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ม.๑๕)

ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ม.๑๖)

สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง อาจจัดให้มีศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง เพื่อดำเนินการให้การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และทำหน้าที่เป็นเครือข่ายให้กับสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยกำหนดให้ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งมีอำนาจ

/หน้าที่เกี่ยวกับ...

หน้าที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น สํารวจติดตามสภาพปัญหาคนไร้ที่พึ่ง ประสานงานเพื่อจัดส่งคนไร้ที่พึ่งไปยังสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน องค์กรภาคเอกชนอื่น สถาบันศาสนา กลุ่มคนไร้ที่พึ่ง หรือกลุ่มบุคคลจัดให้มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อาจพิจารณาสนับสนุนด้านการเงินหรือด้านอื่นๆ

ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์พัฒนาสังคมประจำจังหวัด หรือส่วนราชการอื่นที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดเป็นศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ม.๑๘)

(๕) หมวด ๓ การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

กำหนดให้คนไร้ที่พึ่งมีสิทธิขอรับการคุ้มครองจากสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหรือศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง และในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งหรือพบเห็นคนไร้ที่พึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือ ตลอดจนจัดส่งคนไร้ที่พึ่งไปยังสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหรือศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง โดยให้สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งให้การคุ้มครองโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสภาพและปัญหาของคนไร้ที่พึ่ง (ม.๑๙, ม.๒๐, ม.๒๑)

ในกรณีที่บุคคลใดถูกกล่าวหาในความผิดเกี่ยวกับที่พำอาศัยในที่สาธารณะตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น หากเห็นว่าบุคคลดังกล่าวมีลักษณะเป็นคนไร้ที่พึ่งและสมควรได้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ส่งตัวไปยังสถานฯหรือศูนย์ฯ โดยความยินยอมของคนไร้ที่พึ่ง เว้นแต่อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถให้ความยินยอมได้ และให้เจ้าหน้าที่ระงับการดำเนินคดีไว้ชั่วคราว แต่หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ก็ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นพิจารณาดำเนินคดีต่อไป (ม. ๒๒)

ในกรณีที่คนไร้ที่พึ่งผู้ใดเป็นบุคคลซึ่งมีกฎหมายเฉพาะให้การคุ้มครองอยู่แล้ว สถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหรือศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งอาจให้ความช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น แล้วจัดส่งคนไร้ที่พึ่งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายนั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ของคนไร้ที่พึ่ง (ม.๒๓)

คนไร้ที่พึ่งซึ่งจะเข้าพำอาศัยในสถานที่ซึ่งสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจัดให้ต้องจัดทำข้อตกลงเข้าร่วมการอบรมเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ การประกอบอาชีพและทำงาน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ในระหว่างการฝึกอาชีพ และการเริ่มต้นการประกอบอาชีพ คนไร้ที่พึ่งอาจได้รับการช่วยเหลือในการยังชีพด้วย (ม.๒๔, ม.๒๕)

นอกจากการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งข้างต้นแล้ว ยังกำหนดให้คนไร้ที่พึ่งมีสิทธิได้รับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้กรณีไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมจากสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งหรือศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ม.๒๖, ม.๒๗)

(๖) บทเฉพาะกาล

ในกรณีที่ยังมีได้มีการจัดตั้งสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่ให้การคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถานคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งชั่วคราวเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (ม.๒๘)

๔. ประเด็นที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้วเห็นว่า หลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองของคนไร้ที่พึ่ง พ.ศ. จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานเพื่อการช่วยเหลือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ โดยสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงขอยืนยันและเห็นควรส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาเสร็จแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๖๖๑/๒๕๕๓) เพื่อโปรดนำเสนอมติพิจารณาให้ความเห็นชอบ

/ตามพระราชฯ...

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสันติ พร้อมพัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองนิติการ

โทร. ๐ ๒๓๐๖ ๘๖๘๙ - ๙๓

โทรสาร ๐ ๒๓๐๖ ๘๖๙๐